



**E.10 PSYKIATRISEN ERIKOISALAN POTILAS
Hoitoilmoitus**

Lomake 5

Pvm
TERVEYDENHUOLLON LISÄTIETOLOMAKE

Palautus kirjattuna kirjeenä

Päättynyt hoitajakso Potilaslaskenta

Palvelun tuottaja	Koodi	_____
Potilas	Henkilötunnus	_____ - _____
	Erikoisala	_____
	Saapumispäivä	_____ (ppkkvvvv)

Hoidon sisältö	Tulotapa psykiatrian sairaansijalle	_____
	Tahdosta riippumattoman hoidon kesto	_____ Hoitopäivää
	Hoitokerta psykiatrian sairaansijalla	_____
	GAS-arvio tullessa	_____ Lähtiessä/lask.hetkellä _____
	Lääkehoito	_____
	Pakkotoimet	_____
Omaisien tai muun läheisen Tapaaminen	_____	

Paksummalla viivalla merkityt ruudut on AINA täytettävä.

LUOKITUKSET

Erikoisala			
70 PSYKIATRIA	74 NUORISOPSYKIATRIA		
70F geriatriinen psykiatria	75 LASTENPSYKIATRIA		
70Z oikeuspsykiatria			
Tulotapa psykiatrian sairaansijalle			
1 Läheteellä tahdosta riippumatta	2 Oikeusturvakeskuksen määräämä mielentilatutkimus	3 Oikeusturvakeskuksen määräämä hoito	4 Muu tulotapa
Hoitokerta psykiatrian sairaansijalla			
1 Ensimmäinen hoitokerta	2 Toinen tai useampi hoitokerta	3 Suunnitellusti toistuva laitoshoido	
Lääkehoito			
1 Ei lääkkeitä	3 Antidepressiivihoido	5 Muu psykiatriseen häiriöön käytetty lääkkeitä	
2 Neuroleptihoido	4 Sekä neurolepti- että antidepressiivihoido		
Pakkotoimet			
1 Ei pakkotoimia	3 Lepositeen käyttö	5 Fyysinen kiinnittäminen potilaan rauhoittamiseksi	
2 Eristys	4 Tahdonvastainen injektio-lääkitys		
Omaisien tai muun läheisen tapaaminen			
1 Ei tavattu	2 Satunnainen tapaaminen	3 Omaisets aktiivisesti mukana hoidossa	

GAS-arvioasteikko kääntöpuolella

PSYYKKISEN TILAN ARVIOINTI NS. GAS-ASTEIKKO

Arvioi tutkittavan alin toiminnan taso edeltäneellä viikolla valitsemalla alin väli, joka kuvaa hänen toimintaansa kuvitellulla jatkumolla mielenterveydestä sairauteen. Esimerkiksi tutkittavalle, jonka "käyttäytymiseen vaikuttavat merkittävästi harhaluulot" (väli 21-30) tulisi antaa lukema siitä välistä, vaikka hänellä onkin "huomattavaa huonontumista useilla alueilla" (väli 31-40). Käytä välin sisäisiä lukemia siten kuin tuntuu sopivalta (esim. 35, 58, 63). Arvioi todellista toiminnan tasoa siitä riippumatta, saako tutkittava lääkitystä tai muuta hoitoa ja parantaako tämä hänen toimintaansa. (Robert L. Spitzer, MD, Miriam Gibbon, MSW, Jean Endicott, PhD)

- 100 - 91 Ei oireita, hyvä toimintakyky monilla elämän alueilla, elämän ongelmat eivät koskaan näytä saavan yliotetta, toiset turvautuvat tutkittavaan hänen lämpönsä ja vahvuutensa takia.
- 90 – 81 Ohimeneviä oireita voi esiintyä, mutta toiminta on hyvää kaikilla elämän alueilla, mielenkiinto ja osallistuminen on laaja-alaista, tutkittava menestyy sosiaalisesti, on yleisesti tyytyväinen elämään, hänellä esiintyy arkipäivän huolia, mutta vain joskus ne tuntuvat hallitsemattomilta.
- 80 – 71 Vähäisiä oireita voi esiintyä, mutta toimintakyky on enintään lievästi huonontunut, arkipäivän huolia ja ongelmia esiintyy vaihtelevasti ja joskus ne ovat hallitsemattomia.
- 70 – 61 Esiintyy joitakin lieviä oireita (esim. masentuneisuutta ja lievää unettomuutta) TAI joitain vaikeuksia useilla elämän alueilla, mutta toimintakyky on yleisesti ottaen hyvä eivätkä useimmat kouluttamattomat henkilöt pitäisi tutkittavaa "sairaana".
- 60 – 51 Kohtalaisia oireita TAI yleisesti joitakin vaikeuksia (esim. vähän ystäviä, tunneköyhyyttä, masentuneisuutta, sairaalloista epärointiä, yliirteää mielialaa ja pakonomaista puhumisen tarvetta, kohtalaisen vakavaa antisosiaalista käyttäytymistä).
- 50 – 41 Vakavia oireita tai toiminnan tason huonontumista, jonka useimmat klinikot arvioisivat tarvitsevan hoitoa tai huomiota (esim. itsemurha-ajatukset tai eleet, vakavat pakkotoiminnot, usein esiintyvät ahdistuneisuuskohtaukset, vakava antisosiaalinen käytös, pakonomainen juopottelu).
- 40 – 31 Huomattavaa toiminnan tason huonontumista useilla elämän alueilla, kuten työelämässä, perhesuhteissa, arvostelukyvyyssä, ajattelussa tai mielialassa (esim. masentunut nainen välttelee ystäviä, lyö laimin perheensä, ei pysty kotitöihin) TAI jonkinasteista todellisuuden tajun tai kommunikaation huonontumista (esim. puhe ajoittain epämääräistä, epäjohdonmukaista tai epäoleellista) TAI tutkittavalla on yksi vakava itsemurhayritys.
- 30 – 21 Toimintakyvyn lähes kaikilla elämän alueilla (esim. pysyttelee vuoteessa koko päivän) TAI käyttäytymiseen vaikuttavat huomattavasti joko harhaluulot tai harha-aistimukset TAI kommunikointi on vaikeasti huonontunut (esim. joskus asiaankuulumatonta tai tutkittava ei vastaa puhutteluun) tai arvostelukyky pettää (esim. käyttäytyy karkean sopimattomasti).
- 20 – 11 Tarvitsee valvontaa, jotta ei vahingoitaisi itseään tai muita tai huolehtiakseen vähimmästään henkilökohtaisesta hygieniastaan (esim. toistuvia itsemurhayrityksiä, usein väkivaltainen, maanista kiihtyneisyyttä, tuhrii ulosteella) TAI kommunikaation vaikeaa huonontumista (esim. usein hajanainen tai puhumaton).
- 10 – 01 Tarvitsee jatkuvaa valvontaa useita päiviä, jotta ei vahingoitaisi itseään tai muita tai ei yritä huolehtia vähäisestäkään henkilökohtaisesta hygieniastaan.

E.11 PSYYKKISEN TILAN ARVIOINTI NS. GAS-ASTEIKKO 0 - 17-VUOTIAILLE

0 - 17-vuotiaitten psyykkinen toimintakyky arvioidaan **alle 18-vuotiaina sairaalaan tulevilta edeltävän viikon alimman tason mukaisesti sairaalaan tullessa sekä sairaalasta lähtiessä/laskentahetkellä**. Huomioi psykologinen ja sosiaalinen toimintakyky kuvitellulla jatkumolla, missä psyykkinen terveys ja sairaus ovat äärikohdissa. Somaattisista tai ympäristösyistä johtuvia toimintakyvyn laskuja ei huomioida.

- 100 – 91 Erittäin hyvä toimintakyky useilla alueilla** (kotona, koulussa, tovereiden kanssa), elämänongelmat eivät näytä aiheuttavan vaikeuksia. Toiset haluavat mielellään olla tämän lapsen tai nuoren kanssa hänen monien positiivisten ominaisuuksiensa takia. Ei oireita.
- 90 - 81 Ei oireita tai vain vähäiset oireet** (esim. lievä hermostuneisuus ennen kokeita), kaikissa suhteissa hyvä toimintatase, kiinnostunut monista asioista ja paneutuu niihin, sosiaalisesti pärjäävä, yleensä elämäänsä tyytyväinen, ainoastaan arkipäiväisiä ongelmia ja huolia (esim. tilapäisiä ristiriitoja muiden perheenjäsenten kanssa).
- 80 - 71 Jos oireita esiintyy, ne ovat tilapäisiä ja psykososiaalisiin stressitekijöihin nähden odotettavissa olevia** (esim. keskittymisvaikeuksia perheriidan jälkeen); vain vähäinen toimintakyvyn heikentyminen sosiaalisissa suhteissa tai koulussa tai opiskelussa (esim. tilapäisesti jäljessä koulutyössä).
- 70 - 61 Joitakin lieviä oireita** (esim. mielialan lasku tai lievä nukahtamisongelma) **tai joitakin vaikeuksia kyvyssä toimia sosiaalisissa suhteissa, koulussa tai opiskelussa** (esim. tilapäinen koulupinnaus tai varastelu oman perheen piirissä); pääasiallisesti suhteellisen hyvin toimiva, on merkityksellisiä suhteita muutamii henkilöihin.
- 60 - 51 Kohtalaisia oireita** (esim. lattea tunteiden ilmaisu tai monimutkainen puhe tai yksittäiset paniikkikohtaukset) **tai kohtalaisia vaikeuksia kyvyssä toimia sosiaalisissa suhteissa tai koulussa tai opiskelussa** (esim. vain vähän ystäviä tai ristiriitoja tovereiden kanssa koulussa tai työssä).
- 50 – 41 Vakavia oireita** (itsemurha-ajatuksia tai vaikeita pakko-oireita tai toistuvia näpistelyjä) **tai vakavasti alentunut kyky toimia sosiaalisissa suhteissa tai koulussa tai opiskelussa** (esim. ei ole ystäviä tai keskeyttää koulunkäynnin tai opiskelun, ei pysy työssä).
- 40 - 31 Tiettyjä häiriöitä realiteettitestauksessa ja kommunikaatiokyvyssä** (esim. ilmaisee ajoittain itseään epäloogisesti tai epäselvästi tai epäasiallisesti) **tai selviä toiminnan häiriöitä useilla alueilla, kuten koulussa tai opiskelussa tai suhteissa perheenjäseniin tai arvostelukyvyssä tai ajattelussa tai mielialassa** (esim. masentunut lapsi välttelee ystäviään tai laiminlyö velvollisuuksiaan perheessä tai ei suoriudu koulu- tai opiskelutehtävistään tai ryhtyy jatkuvasti tappelemaan itseään nuorempien lasten kanssa tai epäonnistuu koulussa tai on kotona uhmainen ja torjuva).
- 30 - 21 Harhaluulot ja aistiharhat vaikuttavat merkittävästi käyttäytymiseen tai vakavasti alentunut kommunikaatio- tai arvostelukyky** (esim. ajoittain hajanainen tai käyttäytyy hyvin epäasiallisesti tai jatkuvia itsemurha-ajatuksia) **tai kyvytön toimimaan lähes kaikilla alueilla** (esim. makaa sängyssään kaiket päivät, tai ei käy koulua tai ei opiskele tai ei ole harrastuksia tai ei ystäviä).
- 20 - 11 On tietty vaara, että lapsi tai nuori vahingoittaa itseään tai muita** (esim. itsemurhayritys ilman selvää kuolemantoivetta tai usein väkivaltainen tai maanisesti kiihtynyt) **tai ei kykene ajoittain huolehtimaan omasta siisteydestään** (esim. tuhrii ulosteella) **tai vakava kommunikaatiokyvyn häiriö** (esim. enimmäkseen sekava, tai mutistinen, puhumaton).
- 10 - 01 Jatkuva vaara, että lapsi tai nuori aiheuttaa itselleen tai muille vahinkoa** (esim. toistuva väkivaltaisuus) **tai jatkuvasti kykenemätön huolehtimaan omasta siisteydestään tai vakava itsemurhayritys johon liittyy kuolemantoive**.